

Sygn. akt I C 391/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Opolu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Jabłoński

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Michocka

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Opolu

sprawy z powództwa **J. F., M. F.**

przeciwko **S. W., D. W.**

z udziałem interwenienta ubocznego J. N.

o zaniechanie naruszeń, zadośćuczynienie

I. nakazuje pozwanym D. W. i S. W. solidarnie na ich koszt, w celu ograniczenia emisji hałasu:

- zamontowanie tłumików akustycznych typu płytowego, dla suszarni drewna typu LUKA, nad kominkami wylotowymi, które znajdują się na dachu suszarni w ilości 4 szt. oraz zamontowania - tłumików kanałowych w dolnej części ww. kominków wylotowych;
- zamontowanie tłumików płytowo-kanałowych mocowanych w układzie poziomym na wszystkich otwartych wlotach i wylotach, które znajdują się na ścianach wzdłużnych suszarni drewna typu (...);
- wykonanie, dla elementów przeszklonych przegród budowlanych (które to przegrody łącznie składają się z elementów drewnianych, ścian murowanych z cegły oraz przeszkleń okiennych), od północnej strony hali traków - od strony wewnętrznej hali traków, dźwiękoizolacyjnej przegrody z przezroczystej folii o grubości 4 mm z pasków o szerokości 200 mm, o pokryciu przegrody w 100% na całej jej szerokości;
- wykonanie, dla otworu technologicznego i okien znajdujących się w ww. przegrodach budowlanych od strony północnej hali traków - od strony wewnętrznej hali, dźwiękoizolacyjnej przegrody z pasków z folii przezroczystej o grubości 4 mm i szerokości 100 mm, o pokryciu przegrody w 100% na całej ich szerokości;

w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku;

II. zasądza solidarnie od pozwanych S. W. i D. W. na rzecz powoda J. F. kwotę 500 zł tytułem zadośćuczynienia;

III. zasądza solidarnie od pozwanych S. W. i D. W. na rzecz powódki M. F. kwotę 500 zł tytułem zadośćuczynienia;

IV. umarza postępowanie w zakresie ograniczonego żądania,

V. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

VI. zasądza solidarnie od pozwanych S. W. i D. W. na rzecz powoda J. F. kwotę 150 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwotę 3.459,27 zł tytułem zwrotu wydatków;

VII. zasądza solidarnie od pozwanych S. W. i D. W. na rzecz powódki M. F. kwotę 150 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwotę 3.459,27 zł tytułem zwrotu wydatków;

VIII. znosi między stronami koszty zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powodowie J. F. i M. F., po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska, wnieśli o:

- nakazanie pozwanym D. W. i S. W. zaprzestania naruszenia prawa własności i dóbr osobistych powodów (zdrowia fizycznego i psychicznego oraz prawa do niezakłóconego odpoczynku we własnym domu) dokonywanego poprzez generowanie immisji pośrednich z pracy przedsiębiorstwa (tartaku), a to hałasu i wibracji, na nieruchomości stanowiącej przedmiot użytkowania wieczystego pozwanych w P. przy ul. (...), które naruszają prawo własności nieruchomości powodów w P. przy ul. (...).
- nakazanie pozwanym na ich koszt zmniejszenie hałasu pochodzącego z prowadzonego przedsiębiorstwa (tartaku) poprzez:
- nakazanie pozwanym zamontowania tłumików akustycznych typu płytowego dla suszarni drewna typu LUKA, nad kominami wylotowymi, które znajdują się na dachu suszarni w ilości 4 sztuk oraz zamontowania tłumików kanałowych w dolnej części ww. kominków wylotowych,
- nakazanie pozwanym zamontowania tłumików płytowo – kanałowych mocowanych w układzie poziomym na wszystkich otwartych wlotach i wylotach, które znajdują się na ścianach wzdłużnych suszarni typu (...),
- nakazanie pozwanym wykonania dla elementów przeszklonych, przegród budowlanych (które to przegrody łącznie składają się z elementów drewnianych, ścian murowanych z cegły oraz przeszkleń okiennych), od północnej strony hali traków – od strony wewnętrznej hali traków, dźwiękoizolacyjnej przegrody z przezroczystej folii o grubości 4 mm z pasków o szerokości 200mm, o pokryciu przegród w 100% na całej jej szerokości,
- nakazanie pozwanym wykonania dla otworu technologicznego i okien znajdujących się ww. przegrodach budowlanych od strony północnej hali traków – od strony wewnętrznej hali, dźwiękoizolacyjnej przegrody z pasków folii przezroczystej o grubości 4 mm i szerokości 100mm, o pokryciu przegrody w 100% na całej ich szerokości,
- nakazanie pozwanym na ich koszt, zmniejszenia drgań pochodzących z pracy tartaku poprzez:
- nakazanie pozwanym wykonania wykopu wokół hali traków do głębokości dolnego poziomu wód gruntowych oraz nakazanie pozwanym zamontowanie elementów tłumiących drgania, tj. gumowych elementów absorbujących drgania, instalowanych pionowo w osi wykonanego ww. wykopu,

Powodowie wnosili by wszystkie te obowiązki pozwani wykonali w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, pod rygorem nakazania pozwanym zapłaty solidarnie na rzecz powodów kwoty 1 000zł za każdy dzień zwłoki w wykonaniu ww. nakazów i zakazów łącznie i każdego z osoba.

Ewentualnie powodowie wnieśli o zakazanie pozwanym prowadzenia wszelkiej działalności gospodarczej w P., przy ul. (...).

Powodowie wnieśli również o zasądzenie solidarnie od pozwanych zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w postaci wyraźnie odczuwalnego w ich mieszkaniu hałasu i wibracji, a to kwotę 1 000zł., jak również zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, iż pozwani są właścicielami nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), na której prowadzą przedsiębiorstwo – tartak. Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości sąsiedniej, na której znajduje się budynek mieszkalny w którym zamieszkują. Ruch tartaku (w szczególności używanych w nim traków oraz instalacji do odpylania, jest źródłem emisji pośrednich, które zakłócają korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę. Przedmiotowe emisje przejawiają się w nieznośnym hałasie pochodzącym z pracy traków i instalacji do odpylania. Ponadto traki zainstalowane w tartaku są źródłem drgań, które zagrażają zarówno konstrukcji budynku, jak i zdrowiu jego mieszkańców. Drgania te przekraczają dopuszczalne normy co świadczy o bezprawnym działaniu pozwanych. Przedmiotowe drgania powodują uszkodzenie budynków znajdujących się na nieruchomościach sąsiednich, w tym nieruchomości powodów - liczne spękania i ubytki w tynku. Nadto drgania te jako wyraźnie odczuwalne czynią uciążliwym korzystanie z nieruchomości sąsiednich. Nadto przedmiotowe drgania, jak również praca urządzeń pracujących w tartaku, w szczególności suszarni generują hałas, którego poziom przekracza dopuszczalne normy. Powodowie podali również, iż dochodzili swych praw w toku postępowania administracyjnego prowadzonego przed Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Powiecie (...) (sygn. akt W..TN- (...) -9-4/08) - postępowanie to pomimo wykazania racji powodów nie mogło zakończyć się pozytywnym rozstrzygnięciem z przyczyn formalnych (brak interesu prawnego i utrata statusu strony). Jak wynika z akt administracyjnych W1B.TN- (...) -9-4/08 użytkowanie przedmiotowych traków odbywa się niezgodnie z prawem budowlanym. Pozwani nie dysponują ani dokumentacją budowlaną przedmiotowych traków, ani dokumentacją związaną z oddaniem ich do użytku. Powyższe świadczy o bezprawności działania pozwanych.

W kontekście bezprawności działania pozwanych wskazać należy również, iż prowadzenie tartaku na nieruchomości pozwanych nie jest również dopuszczalne w świetle zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Powodowie wskazali również, iż przedmiotowe roszczenie obejmuje nie tylko roszczenie materialne, lecz również roszczenie o ochronę dóbr osobistych w postaci zdrowia, prawa do spokojnego odpoczynku w własnym domu. Ponadto powodowie żądali zasądzenia właściwej kwoty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, którą oszacowali na kwotę 1000 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwani zarzucili brak właściwości rzeczowej Sądu Okręgowego w Opolu. W związku z charakterem majątkowym sprawy, pozwani zarzucili również błędne określenie przez powodów wartości przedmiotu sporu. Wartością tą nie będzie bowiem wysokość żądanego przez nich zadośćuczynienia, ale wartość prac polegających na żądanej przez powodów przebudowie fundamentów pod trakami i napędem traków oraz wyciszeniu poziomu hałasu emitowanego z tartaku poprzez postawienie ekranów dźwiękochłonnych. Wobec powyższego pozwani wnieśli o zobowiązanie powodów do wskazania prawidłowej wysokości wartości przedmiotu sporu w niniejszej sprawie oraz przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Opolu jako Sądu właściwego rzeczowo dla rozpoznania sprawy.

Pozwani z ostrożności procesowej zarzucili ponadto, iż zupełnie pozbawionym podstaw prawnych jest wysuwane w pozwie przez powodów żądanie zaprzestania przez pozwanych prowadzenia dalszej dotychczasowej działalności, w sytuacji braku wyciszenia poziomu hałasu i drgań dobiegających z tartaku. Powodowie nie wskazali w ogóle podstawy prawnej takiego żądania. Na pewno taką podstawą nie są powoływane przez powodów w pozwie przepisy art. 144 k.c. w zw. z art. 222 § 2 k.c.

Odnosząc się merytorycznie do twierdzeń powodów powołanych w pozwie pozwani zarzucili, iż nie mają one zupełnie oparcia w materiale dowodowym sprawy, a jako takie są zupełnie gołosłowne, a wobec powyższego powództwo winno zostać oddalone.

W pierwszej kolejności pozwani podnieśli, iż przedmiotowy tartak powstał w 1922r. i pracuje od ok. 50 lat bazując w dalszym ciągu na tej samej technologii produkcji. Fundamenty, na których w 1987r. zamontowano napęd traków zostały wykonane w latach 60-tych XX wieku. Ponadto nieruchomość powodów przy ulicy (...) w P. nie przylega

bezpośrednio do nieruchomości pozwanej przy ulicy (...), na której to nieruchomości znajduje się tartak. Budynek mieszkalny powodów od tartaku rozdziela jeszcze działka nr (...). Budynki mieszkalne powodów oddzielone są od hali tartaku o ok. 150 metrów.

Pozwani podnieśli również, iż budynek mieszkalny powodów znajduje się w odległości ok. 5m od ulicy przy ulicy (...), na której występuje silne natężenie ruchu. Co więcej w odległości kilkudziesięciu metrów od budynków powodów przebiega linia kolejowa. Pozwani uznali za nieprawdziwe twierdzenia powodów, iż w wyniku pracy urządzeń prowadzonego przez pozwanych tartaku w miejscowości P. przekraczane są dopuszczalne poziomy hałasu oraz drgań, co w konsekwencji powoduje uszkodzenia budynku będącego własnością powodów oraz narusza prawo powodów do odpoczynku. Przedmiotowy tartak znajdujący się w miejscowości P. przy ulicy (...), pozwani nabyli na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 30.01.2003r. Uruchomienie przez pozwanych zakładu nastąpiło na przełomie maja/czerwca 2003r. i w tym samym roku pozwani podjęli szereg czynności mających na celu wyciszenie pracy tartaku poprzez m.in. remont bieżący hali traków, polegający na uszczelnieniu oraz wyciszeniu bram hali produkcyjnej.

Pozwani wskazali również, iż w dniu 23.03.2004r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony (...) ((...)) w O. przeprowadził kontrolę w zakresie ochrony środowiska przed hałasem wraz z pomiarami poziomu hałasu przenikającego do środowiska z prowadzonego przez pozwanych tartaku. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż poziom hałasu emitowanego przez tartak zarówno w dzień jak i w nocy nie przekracza dopuszczalnego prawem poziomu.

Pozwani podnieśli także, iż pomimo pozytywnego wyniku kontroli przeprowadzonej przez (...) w O., w dalszym ciągu kontynuowali czynności mające na celu jak najefektywniejsze wyciszenie hałasu emitowanego na skutek pracy urządzeń w tartaku. Pozwani podali również, iż kontrole przeprowadzone przez (...) w O. kontrole nie stwierdziły przekroczenia norma hałasu zarówno w porze dziennej jak i nocnej.

Pozwani zarzucili również, iż zupełnie nieprawdziwe i sprzeczne ze stanem faktycznym są twierdzenia powodów jakoby pozwani dokonali przebudowy tartaku, polegającej na zainstalowaniu nowych traków bez przebudowy istniejących fundamentów. Nieprawdziwe są również twierdzenia powodów, iż fundamenty traków oraz stan techniczny tartaku są w złym stanie.

Pozwani zarzucili również, iż całkowicie chybiony jest zarzut powodów, iż działalność prowadzona przez pozwanego jest sprzeczna z przepisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Pozwani zarzucili również, iż całkowicie pozbawione podstaw prawnych i faktycznych jest żądanie powodów zasądzenia na ich rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - wyraźnie odczuwalne w ich mieszkaniu hałas i wibracje w kwocie 1 000zł. Powodowie bowiem w żaden sposób nie wykazali nie tylko przekroczenia przez pracę tartaku dopuszczalnych przez prawo norm hałasu i drgań, ale nie wykazali również adekwatnego związku przyczynowego między przekroczeniem tych norm, bezprawnością takiego przekroczenia i doznaną przez powodów z tego powodu krzywdą.

W piśmie procesowym z dnia 27.10.2011r. (k. 103) J. N. zgłosił interwencję uboczną po stronie powoda wraz z wnioskiem o uwzględnienie powództwa w części dotyczącej nakazania przebudowy fundamentów pod tartak napędami traków, zgodnie z aktualnie obowiązującymi normami budowlanymi i technicznymi, zasądzenie od pozwanych na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu według załączonego wykazu kosztów.

W uzasadnieniu podniósł, iż pozwani są współwłaścicielami nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) na której prowadzą przedsiębiorstwo tartak. Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości sąsiedniej, na której znajduje się ich budynek mieszkalny. Ruch tartaku w szczególności używanych w nim traków jest źródłem immisji pośrednich, które zakłócają korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę. Właścicielami nieruchomości sąsiednich z jednej strony są m.in. powodowie. Z drugiej strony sąsiaduje z tartakiem budynek mieszkalny interwenienta ubocznego. I. na jakie wskazują powodowie w swym pozwie w istocie są generowane z przedmiotowego

tartaku, przy czym dotyczą one nie tylko nieruchomości powodów, lecz w równym stopniu innych nieruchomości sąsiednich. Stąd interes prawny w przedmiotowej sprawie ma również interwenient uboczny.

W piśmie procesowym z dnia 24.01.2012r. (k. 493-494) pozwani zgłosili opozycję przeciwko wstąpieniu do sprawy interwenienta ubocznego J. N. wnosząc o niedopuszczenie interwenta do udziału w sprawie. W uzasadnieniu podnosząc, iż interwenient uboczny w żaden sposób nie wykazał nie tylko, by jakiegokolwiek immisje pochodzące z tartaku oddziaływały na jego nieruchomość, ale również nie wykazał, iż immisje te są w jakikolwiek sposób dla niego szkodliwe lub by przekroczyły one dopuszczalne prawem normy. Interwenient uboczny nie wykazał również w jaki sposób immisje pochodzące z prowadzonego przez pozwanych tartaku zakłócają interwenientowi korzystanie z jego nieruchomości, a tylko w ten sposób interwenient uboczny mógł wykazać oraz należy uzasadnić swój interes prawny we wstąpieniu do sprawy.

W piśmie procesowym z dnia 27.01.2012r. (k. 508) powodowie złożyli odpowiedź na opozycję w uzasadnieniu podnosząc, iż interwenient uboczny ma interes prawny w przystąpieniu do niniejszego postępowania, a w konsekwencji opozycję należy oddalić.

Postanowieniem z dnia 29.02.2012r. (k. 566) Sąd oddalił opozycję pozwanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani prowadzą w formie spółki cywilnej tartak, położony w P. przy ul. (...). Część należących do nich i do przedsiębiorstwa gruntów znajduje się na terenach przemysłowych, a niektóre grunty stanowią drogi, użytki rolne, grunty rolne i tereny przemysłowe.

Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości sąsiedniej-przy ul (...), na której znajduje się budynek mieszkalny w którym zamieszkują. Tereny te stanowią tereny mieszkaniowe. Na stałe w budynku tym mieszka ich syn. Powodowie mieszkają za granicą, do domu przyjeżdżają 4 lub 5 razy w roku na okres miesiąca.

Działka interwenienta ubocznego położona jest przy ul. (...) i graniczy bezpośrednio z tartakiem.

dowód: wypisy z rejestru gruntów – k. 14-20, 23, odpis księgi wieczystej nr (...) – k. 21-22, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – k. 24-28, mapa – k. 225(350), zeznania świadka H. F. – k. 563/2, zeznania powodów, interwenienta ubocznego i pozwanej– zapis e-protokołu rozprawy z 7.10.2015r.

Pozwani nabyli grunty z posadowionym na nich tartakiem w dniu 30.01.2003r.

Na jesieni 2003r. pozwani przeprowadzili remont zmierzający do zmniejszenia hałasu tartaku. W dniu 24.08.2004r. (...) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zobowiązał pozwanych do dalszego ograniczenia uciążliwości akustycznej spowodowanej pracą tartaku. Zalecenia te zostały ponowione w dniach 16.02.2006r. i 25.01.2007r., pomimo iż wówczas nie stwierdzono już przekroczenia w ciągu doby dopuszczalnych poziomów hałasu. Zalecenia wydano za skutek interwencji powoda, który skarżył się na uciążliwości związane z emisją hałasu tartaku.

Pozwani produkują obecnie o 70% mniej niż poprzedni właściciel.

(...) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie sprawdzał poziomu drgań.

dowód:

- akt notarialny z 30.01.2003r. – k. 119-123 (243-247),
- protokół z kontroli (...) z 25.04.2004r.wraz z załącznikami – k. 124-140 (248-263),
- protokół kontroli z 6.08.2004r. – k. 141-143 (264-266),

- zarządzenia pokontrolne z 24.08.2004r. – k. 144-145(267-268),
- protokół kontroli z 23.11.2005r. – k. 146-154(269-277, 411-419, 427-435),
- zalecenia pokontrolne z 16.02.2006r. – k. 155-156 (278-279),
- protokół kontroli z 30.11.2006r. – k. 157-166 (280-289),
- zarządzenia pokontrolne z 25.01.2007r. – k. 167-168 (290-291),
- sprawozdania – k. 169-181, 182-191(292-314),
- zeznania świadków M. Z. – k. 560/2, S. G. – k. 561/2 – 562, A. K. – k. 562, W. G. – k. 562/2, W. S. – k. 563,
- zeznania pozwanej – zapis e-protokołu rozprawy z 7.10.2015r.

Fundament traków jest 18 – krotnie cięższy od samego urządzenia. Trak waży 8 ton, a fundament 140 ton. Fundamenty są cięższe niż wymagane dla tego typu urządzeń. Traki zostały zamontowane w latach 1984 – 1986. Urządzenia przechodziły regularne przeglądy techniczne.

dowód: zeznania świadka J. Ś. – k. 561, A. K. – k. 562

W 2011r. na jednym traku zainstalowano falownik, który zabezpiecza urządzenie przed nadmiernym posuwem, co zmniejsza hałas.

dowód: zeznania świadka A. K. – k. 562

Powodowie narażeni są hałas, który emitowany jest przez tartak. Hałas ten jest dla nich uciążliwy, szczególnie przy otwartych oknach lub na zewnątrz budynku. Bardzo dokuczliwy jest szczególnie w nocy, przy otwartych oknach. Hałas przeszkadza powodom w koncentracji, sprawia że są nerwowi.

Powodowie nie leczą się z powodu dolegliwości związanych z hałasem i drganiami.

dowód: zeznania powodów i interwenienta ubocznego – zapis e-protokołu rozprawy z 7.10.2015r.

Niektórym mieszkańcom P. hałas i drgania nie przeszkadzają albo ich nie odczuwają. Ulicą (...) poruszają się samochody osobowe i ciężarowe.

dowód: zeznania świadków S. G. – k. 561/2, W. G. -k. 562/2, W. S. – k. 563,

W 2005r. powodowie zlecieli kontrolne pomiary hałasu powodowanego przez tartak w środowisku. W wyniku kontroli stwierdzono, że hałas w porze nocnej powodowany pracą suszarni tartaku przekraczał dopuszczalny poziom 4 dB dla pory nocnej o 0,7 dB przy oknach, zaś od strony tartaku o 4,5 dB. W zaleceniach wskazano, że właściciel tartaku powinien wyciszyć pracę suszarni, np. poprzez obudowanie jej, postawienie ekranów akustycznych lub zaniechanie pracy suszarni w porze nocnej.

dowód: sprawozdanie z kontrolnych pomiarów hałasu wraz z załącznikami – k. 65-79

W dniu 13.11.2007r. powodowie zlecieli Politechnice (...) ustalenie poziomu drgań elementów budynku wywołanych drganiami przenoszonymi przez grunt, których źródłem jest praca pobliskiego tartaku oraz ocena wpływu tych drgań na nich i na ich budynek.

Do badań użyto zestawów trzech czujników służących do pomiaru przyspieszeń drgań, które rozmieszczono na ścianach nośnych, na podłodze pomieszczeń mieszkalnych (na piętrze), na belce podłogowej poddasza oraz na kominie. Łącznie zarejestrowano 60 zapisów odczuwalnych drgań, z których do raportu dołączono najbardziej

charakterystyczne. Z wykresów dotyczących drgań podłogi na pierwszym piętrze dołączono dwa wyniki badań; pierwszy trwający 50s, a drugi 15s, obrazujące maksymalne przyspieszenie rzędu 0, (...).

Tartak znajduje się po zachodniej stronie budynku powodów. Od strony północnej do budynku powodów przylega ulica. Badania zostały przeprowadzone wg normy PN-85/B- (...) „Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłogę na budynki”, a oceny wpływu drgań na mieszkańców budynku wykonano na podstawie normy PN-88/B- (...) „Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach”.

W raporcie stwierdzono, że drgania w budynku:

- w kierunku pionowym wynosiły $0,039\text{m/s}^2$ przy dominującej częstotliwości 10,4 Hz,
- w kierunku poziomym $0,079\text{ m/s}^2$ przy dominującej częstotliwości 5,2Hz

są silnie odczuwalne przez mieszkańców, wywołują niezadowolenie i niepokój i znacznie przekraczają normy dopuszczalny poziom drgań wynoszący przy tych samych dominujących częstotliwościach dla drgań pionowych $0,025\text{m/s}^2$ (1,5 – krotne przekroczenie normowych wartości dopuszczalnych) i dla drgań poziomych $0,036\text{m/s}^2$ (ponad 2 – krotne przekroczenie normowych wartości dopuszczalnych).

Bezpośrednią przyczyną drgań budynku miała być według raportu praca urządzeń mechanicznych pobliskiego tartaku generujących drgania – głównie dwóch traków pionowych. W czasie ich pracy następowała propagacja drgań w gruncie i ich przekazanie na obiekty w bezpośrednim sąsiedztwie tartaku.

Drgania te mogły być przyczyną przyspieszonego zużycia budynku i mogły spowodować powstanie uszkodzeń architektonicznych, np. zarysowań tynków i wypraw.

Drgania wywołane pracą tartaku mogły powodować uszkodzenie konstrukcji komina w wyniku zmęczenia materiału.

W trakcie badań, autorzy pomiarów nie mieli żadnego wpływu na pracę maszyn w tartaku w czasie rejestracji maszyn. Badania wykonano w godzinach pomiędzy 11:00 a 13:00.

dowód: raport Politechniki (...) z grudnia 2007r. wraz z załącznikami – k. 29 – 52

W dniu 1.02.2008r. powodowie zlecili okresową kontrolę budynku. Stan techniczny budynku mieszkalnego w dniu kontroli nie zagrażał życiu i zdrowiu osób, środowiska oraz konstrukcji budynku. W trakcie kontroli nie mierzono drgań. Rzeczoznawca posłużył się raportem Politechniki (...) z grudnia 2007r.

dowód: kontrola okresowa wraz z załącznikami – k. 53-64

W czerwcu 2008r. pozwani zlecili opinię techniczną, której przedmiotem było opracowanie fundamentu traka w zakresie wpływu urządzeń napędowych traka na sąsiadującą zabudowę.

Ocena opierała się na raporcie Politechniki (...) z grudnia 2007r., który został częściowo zakwestionowany. Rzeczoznawca zaproponował sposób wyciszenia drgań (k. 205-206) i nie prowadził własnych pomiarów drgań.

dowód: opinia techniczna dr. inż. D. B. z czerwca 2008r.– k. 196- 207 (316-327)

Budynek powodów wybudowany zgodnie z obecnymi warunkami technicznymi i normami obowiązującymi byłby odporny na wibracje – obciążenia dynamiczne pochodzące z zewnątrz. Pęknięcia w budynku powodów nie stanowią obecnie zagrożenia dla ludzi i mienia.

Fundamenty traków są zgodne z dokumentacją techniczną – ruchową. Ówczesne warunki nie przewidywały montowania wibroizolacji. Istniejące fundamenty są prawidłowe do zamontowanych traków.

Obecnie fundamenty pod ciężkie maszyny wymagają zabezpieczenia przed przenoszeniem obciążeń dynamicznych na grunt, a co za tym idzie na sąsiednie budynki. W celu ochrony przed drganiami, przy wykonywaniu fundamentów pod maszyny stosuje się wibroizolację. Obecnie, wibroizolacja przy fundamentach traka powinna być „czynna”, tj. wykonana w celu zmniejszenia przenoszenia się drgań z maszyny do gruntu. Są to różnego rodzaju podkładki talerzowe, sprężynowe itp.

dowód: opinia biegłego J. K. (1) wraz z załącznikami – k. 626-643, opinie uzupełniające biegłego – k. 790-791, k. 828

Najważniejszą częścią tartaku jest plac tartaczny zwany składowiskiem materiału do obróbki tartacznej i uzyskiwanych wyrobów z pracy traków. Plac całkowicie zabezpiecza składowane na nim wyroby. Znajdują się na nim również: piła tarczowa manipulacyjna, suszarnia 2-komorowa, duży kontener na trociny, hydrofornia dla potrzeb zakładu, wiatra na suchą tarcicę - po suszarni i drobny sprzęt gospodarczy, szopa, rodzaj małej wiaty z dworna wyrówniarkami i zainstalowanym nowym ekshaustorem.

Niezbędnym środkiem transportowym na placu jak i w hali tartacznej były do niedawna wózki szynowe placowe, obecnie widłowe w ilości sztuk 5.

W hali pracują dwa traki mniejsze z uwagi na przecieranie kłód małych średnic, posiadające własne fundamenty i napęd dolny. Oba są tej samej firmy - B.-goskiej Fabryki (...) i posiadają typ (...)63, rok. produkcji- 1984 i 1987.

Na innym krańcu placu składowana jest dłużycyca, przywożona z zakupu, gdzie następuje jej przecinanie na kłody tartaczne do przetarcia.

W tartakach podstawowym sposobem pozyskiwania wyrobów jest przetarcie kłód na trakach, w tym wypadku, pionowych przy pomocy sprzęgieł pił mocowanych w ramach pracujących ruchem posuwisto zwrotnym, pionowo.

Wiadomo, że przy przetarciu kłód o większej średnicy posuw będzie nieznacznie wolniejszy, nad czym czuwa już obsługa traka, która reguluje nim przy pomocy elektronicznego falownika - jako pomocnika trakowego.

Technologia obróbki drewna to normalny proces technologiczny przewidziany we wszystkich tartakach jako jednakowy, i to bez względu na wielkość tartaku, zastosowanych traków i uzyskiwanych wyrobów, nawet w tartakach o pewnym zmechanizowanym procesie wytwarzania wyrobów.

Przywieziony surowiec z lasu składowany jest na placu tartacznym, gdzie dokonuje się jego przecinania na kłody z tzw. dłużyc. Następnym etapem jest jego przewóz na wózkach widłowych do hali traków gdzie przekłada się kłody na przenośniki łańcuchowe po dające kłody pod piły traka. Stąd po przetarciu surowca drzewnego przemieszcza się wyroby na przenośnik rolkowy, część tarcicy idzie na drugi trak, gdzie dokonuje się przetarcia na wymiar, w zależności od ustalonego programu asortymentowego. Końcowy etap technologiczny to przetransportowanie tarcicy lub innych wyrobów na plac przy pomocy wózków widłowych.

Część uzyskanych wyrobów przekazuje się do suszarni gdzie wyroby, szczególnie tarcica obrzynana i nieobrzynana, poddana zostaje procesowi suszenia i po zakończeniu cyklu suszarnianego przetransportowana wózkami widłowymi zostaje pod wiatę-szopę

Wszystkie wyroby wynikłe z przetarcia ich na trakach muszą spełniać warunki Polskich Norm bowiem inaczej nie mogłyby znaleźć się w sprzedaży na rynku tak krajowym jak i zagranicznym. Posuw traków w tym wypadku nie ma żadnego znaczenia, jako że wyroby końcowe są dopiero znakowane i sprzedawane.

Tartak jest zbyt mały by traki, obrabiarki i urządzenia mogły pracować w jednym procesie ciągłym. Urządzenia obsługiwane są przez tych samych pracowników w systemie zmianowym.

Praca traka nie powodowała odczuwalnych drgań na terenie tartaku.

dowód: opinia biegłego z zakresu meblarstwa, stolarki budowlanej, obróbki drewna, tartacznictwa oraz wyceny ruchomości J. Ż. k. 927-932, opinia uzupełniająca k. 1064-1069

Tartak pracuje w okresie zimowym w cyklu produkcyjnym jednozmianowym od godz. 7:00 do godz. 15:00, zaś w okresie wiosennym, letnim i jesiennym produkcja prowadzona jest na dwie zmiany od godz. 6:00 do godz. 22:00. W soboty tartak pracuje w godz. 7:00 – 22:00.

W tartaku należącym do pozwanych wykonuje się:

- tarcicę budowlaną,
- więźby dachowe,
- tarcicę struganą,
- podłogi,
- podbitki,
- krawędziaki, łąty i kontrałaty,
- przetarcia i impregnację.

Produkcja prowadzona jest w hali produkcyjnej, w której zainstalowane są dwa trakii posiadające własne fundamenty i napęd dolny. Trakii pionowe, mocowanie pił w ramach pracujących ruchem posuwisto zwrotnym. W innych zadaszonych pomieszczeniach tej hali znajdują się dwie obrabiarki do drewna (wyrówniarki) oraz trzy urządzenia do ostrzenia pił. Obok hali produkcyjnej zainstalowano układ podawania odpadów z traków, a obok hali, pod wiatą, znajduje się urządzenie typu cyklon do segregacji odpadów drewnianych (wióry i trociny oraz drobne kawałki drewna). Na terenie placu tartaczno składowane są wyroby i materiały wyjściowe – kłody. Na terenie zakładu znajduje się kotłownia, dwie suszarnie wyrobów, 5 wózków widłowych i jedna ładowarka jako środki transportu wewnętrznego. Zakład posiada samochody ciężarowe do transportu dłużyć.

Proces produkcyjny w zakładzie polega na:

- dostarczeniu surowca na plac tartaczno składowy, gdzie dokonuje się jego przycinania na kłody z tzw. dłużyć,
- dostarczenie wózkiem widłowym kłód do hali traków, gdzie przekłada się kłody na przenośniki łańcuchowe podające kłody pod piły traka,
- przetarcie surowca drzewnego (kłody), przemieszcza się wyrób na przenośnik rolkowy, część tarcicy podawana jest na drugi trak, gdzie dokonuje się przycięcia na wymiar,
- transport tarcicy lub innych wyrobów na plac składowy przy użyciu wózków widłowych,
- transport odpadów z traków (na hali produkcyjnej) na zewnątrz i segregacja przy pomocy cyklonu,
- przekazywanie części uzyskanych wyrobów do suszarni, przy użyciu wózków widłowych w szczególności tarcicy. Po cyklu suszenia transportowana jest pod wiatę i tam sztaplowana (przekładki),
- odbiór wyrobów przez zamawiających lub transport własny do składu zakładowego lub dostawa do odbiorców.

Operacjami związanymi z procesem produkcyjnym są: ostrzenie pił na specjalnych ostrzach, odbiór odpadów drewnianych, trocin specjalną ładowarką i dowóz do kotłowni, cięcie piłami spalinowymi obrzynków na elementy mniejsze dla potrzeb kotłowni.

Źródłami hałasu wewnętrznego w tartaku są maszyny i urządzenia zainstalowane na hali produkcyjnej – traków: traki i strugarki. Strugarki nie mają wpływu na poziom ciśnienia akustycznego emitowanego do środowiska.

Źródłami hałasu zewnętrznego są:

- hałas emitowany z wnętrza hali produkcyjnej – traków poprzez przegrodę budowlaną – 56 – 59 dB (A) – czas pracy w porze dziennej 8 godzin,
- hałas emitowany przez transport wewnętrznego wózka widłowego spalinowego oraz samochód ciężarowy przystosowany do transportu dłużyc i kłód – 73 – 78dB(A) – czas pracy wózka widłowego – 8 godzin dziennie,
- hałas emitowany przez cyklon zainstalowany przy ścianie hali produkcyjnej od strony zachodniej oraz suszarnie znajdujące się za halą produkcyjną od strony południowej – 80 – 93 dB (A) – czas pracy w porze dziennej 2 godziny,
- hałas emitowany przez piły spalinowe używane do przycinania (króciaków i obrzynek) – 90dB (A). łączny czas pracy to 1 godzina. Źródło hałasu ruchome, na obszarze placu składowego i dłużyc.

Źródłem hałasu są też dwie suszarnie znajdujące się za halą produkcyjną od strony południowej – praca w trybie ciągłym w porze dziennej i nocnej.

Budynek powodów został wybudowany w 1919r. Jest murowany, dwukondygnacyjny, z poddaszem. Został zmodernizowany w zakresie elewacji, stolarki okiennej, pokrycia dachowego oraz otoczenia budynku. Działka na której został wybudowany sąsiaduje z tartakiem. Od strony tartaku posesję oddziela płot betonowy o wysokości 18m. Na obydwóch kondygnacjach budynku są okna z pomieszczeń mieszkalnych, które wychodzą na zakład produkcyjny. Okna są z PCV z przeszkleniem komorowym. Stropy w budynku są drewniane z podłogą wykonaną z desek.

Budynek interwenienta jest oddzielony od tartaku posesją, która w części południowej graniczy z budynkami pomocniczymi – magazynem tartaku. Budynek wybudowano w 1925r., ok. 1985r. został wyremontowany: nadbudowano pierwsze piętro i podniesiono dach. Budynek jest dwukondygnacyjny z poddaszem, z możliwością wykonania pomieszczenia mieszkalnego. Stropy drewniane belkowe, ściany ceglane, wykończone suchym tynkiem. Podłogi z paneli. Budynek jest częściowo podpiwniczony; stropy nad starą częścią piwnicy są ceglano – belkowe z belkami stalowymi. Nad częścią dobudowaną strop prefabrykowany z płyt żelbetowych, ławy fundamentowe wykonane z cegły pełnej. Okna z PCV z przeszkleniem kasetowym. Od strony zakłady pomieszczenia mieszkalne z oknami na parterze i pierwszym piętrze.

Traki znajdują się 60m od budynku powodów i 150m od budynku interwenienta.

Dopuszczalny poziom hałasu zgodnego z aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego wsi P. wynosi:

- w dzień 55 dB
- w nocy 45 dB

Punkty pomiaru poziomu dźwięku wewnątrz pomieszczeń mieszkalnych były cztery: po dwa w budynku powodów ((...) i (...)) oraz po dwa w budynku interwenienta ((...) i (...)).

Pomiarów hałasu w środowisku zmierzono w pięciu punktach: trzy na posesji interwenienta ((...)) i dwa na posesji powodów ((...)- (...)).

W punkcie (...) nie stwierdzono poziomu hałasu powyżej wartości dopuszczalnych określonej normą dla warunków dziennych i nocnych. Hałas na terenie pochodzi wyłącznie od dwóch suszarni zainstalowanych na terenie tartaku. Nie

widać wyraźnej różnicy pomiędzy porą dzienną (42,8dB) a nocną (41,7dB). Praca cyklonu nie wpływała na wyniki pomiarów w punktach (...) i (...).

Poziom hałasu w porze nocnej – 41,7dB może być bardzo dokuczliwy, ponieważ na tym terenie poziom tła jest bardzo niski i wynosi 20,8dB.

W budynku interwenienta, przy wyłączonym cyklonie, nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych określonych normą dla warunków dziennych i nocnych. Włączenie cyklonu w ciągu dnia powoduje przekroczenie tych wartości o 3dB (...). Poziom hałasu emitowany przez suszarnię wynosi 36dB (...) i 39dB (...). Poziom tła w warunkach nocnych wynosi 25dB.

Obecnie cyklon został przeniesiony w inne miejsce w zakładzie.

Dla poprawy warunków akustycznych (zmniejszenia uciążliwości hałasu) w otoczeniu zakładu Tartak (...), ze względu na specjalny charakter źródła jakim są suszarnie do drewna oraz bardzo niski poziom tła po godzinie 16.00 zaleca się wykonanie następujących zabezpieczeń:

- dla suszarki typu LUKA nad kominkami wylotowymi, które znajdują się na dachu suszarni w ilości 4 sztuki należy zastosować tłumiki akustyczne typu płytowego, w dolnej części tłumik kanałowy. Przewidywane tłumienie akustyczne tłumika ~10dB(A),
- dla suszarni do drewna (...) na otwartych wlotach i wylotach, które znajdują się na ścianach wzdłużnych, należy zastosować tłumiki płytowo-kanałowe mocowane w układzie poziomym. Przewidywane tłumienie akustyczne tłumika ~10dB(A).

Dla zwiększenia izolacyjności akustycznej samej przegrody budowlanej elementy drewniane, ściana murowana z cegły, przeszklenie okienne) od strony północnej hali traków, zaleca się wykonanie zabezpieczeń akustycznych takich jak:

- dla elementów przeszklonych wykonanie od strony wewnętrznej hali traków dźwiękoizolacyjnej przegrody przezroczystej z folii o grubości 4mm. Pokrycie przegrody -100%. Przegroda wykonana z pasków o szerokości 200mm, wymiary przegrody poza obrysem okna. Zwiększenie izolacyjności elementów przeszklonych o $R \sim 10\text{dB(A)}$,
- dla otworu technologicznego zaleca się wykonanie podobnej przegrody jak dla okien z tą różnicą, że szerokość pasków ~ 100 mm.

Dla wyeliminowania przekroczeń poziomu dźwięku na posesji interwenienta od wentylatora wysokoprężnego z cyklonem należy zastosować w trybie pilnym wykonanie obudowy lub osłony dźwiękochłonna izolacyjnej o izolacyjności $R_w \sim 20\text{dB(A)}$. Przenoszenie cyklonu w inne oddalone miejsce musi się wiązać z przeniesieniem maszyn stolarskich zainstalowanych obok cyklonu (odciągi z maszyn połączone z cyklonem).

Łączny, przewidywany koszt na ochronę przeciwdźwiękową może wynieść 53 000zł. Zaleca się aby zabezpieczenia akustyczne zaprojektowała firma z długoletnim doświadczeniem w zakresie ochrony przeciwdźwiękowej.

Negatywny wpływ oddziaływania hałasu na człowieka, na jego zdrowie i samopoczucie jest znany i potwierdzony wynikami licznych badań. Nie jest to tylko kwestia ubytku lub utraty słuchu spowodowanego ekspozycją na hałas o wysokim poziomie. Zależnie od miejsca występowania, charakteru źródła i poziomu hałasu może być odczuwalny jako uciążliwy lub dokuczliwy, może utrudniać odpoczynek lub koncentrację uwagi, powodować rozdrażnienie, zakłócać możliwość porozumiewania. Hałas o nadmiernym poziomie może zakłócać sen, lub utrudniać zaśnięcie. Hałasy sąsiadów naruszają intymność i poczucie prywatności w mieszkaniu. Oddziaływania te mogą powodować uszczerbek na zdrowiu osób, które są na nie narażone. Lista negatywnych skutków hałasu jest bardzo długa. Są wśród nich również skutki społeczne, zmiany w codziennym zachowaniu osób. Hałas może spowodować zwiększoną agresywność, nieprzyjazne nastawienie do otoczenia, brak zaangażowania, rezygnację, zmiany nastroju itp.

W związku z tym zaleca się aby wszystkie zabezpieczenia ochronny przeciwdźwiękowej zrealizować w możliwie krótkim terminie. Ściana hali traków ma za małą izolacyjność akustyczną i dla poprawy ograniczenia emisji tego hałasu trzeba by wykonać przegrodę na oknach i w otworze technologicznym. Dla dwóch suszarni trzeba zrobić dwa tłumiki. Jest to wykonalne w przeciągu dwóch miesięcy i nie wymaga żadnych pozwoleń budowlanych.

Dla oceny szkodliwości drgań w budynkach stosuje się normę PN 85/B- (...) oceny wpływu drgań na ludzi w budynkach dokonuje się zgodnie z normą PN/88/B- (...).

Źródłami drgań budynku mogą być:

- praca pionowego traka bez obciążenia, włączenie traka i ruch pił i napędu bez podawania kłody,
- praca pionowa wyjścia kłody, praca pod obciążeniem w sposób ciągły,
- praca dwóch traków bez obciążenia, ruch pionowy pił i prac napędu,
- praca dwóch traków pod obciążeniem, praca ciągła.

Dodatkowym źródłem drgań mogą być przejeżdżające samochody ciężarowe. Ulica (...) jest droga o bardzo małym natężeniu samochodów.

Pomiarów drgań dokonano w godzinach 11:30 – 13:30 w budynkach powodów i interwenienta. Zmierzono składowe poziome i pionowe drgań w:

- budynku powodów:
 - drgania poziome – w pomieszczenia zlokalizowanych od strony tartaku – przy ścianach w pokoju na parterze, sypialni na pierwszym piętrze i na poddaszu,
 - drgania pionowe – w pokoju na pierwszym piętrze od strony ulicy,
- budynku interwenienta:
 - drgania poziome – przy ścianach w pomieszczeniach zlokalizowanych w budynku od strony tartaku w pokoju na parterze, sypialni na pierwszym piętrze, na poddaszu oraz od strony ulicy w pokoju na poddaszu,
 - drgania pionowe – w sypialni od strony tartaku na pierwszym piętrze

Głównym źródłem mierzonych drgań była praca 2 traków pracujących w tartaku. Czas pracy traków to 8 godzin w porze dziennej.

Pomiary drgań nie wykazały przekroczeń wartości określonych w normach dotyczących drgań na budynki jak i ludzi. Wyniki uzyskane w budynku interwenienta (na poddaszu) zbliżają się do wartości strefy II (drgania odczuwalne przez budynek, ale nieszkodliwe dla konstrukcji), ale ich nie przekraczają.

Dominującą częstotliwością drgań w hali traków i w terenie obok hali jest $f=40\text{Hz}$ i jest ona pochodną pracy silnika napędowego. Drgania tego typu są bardzo szybko tłumione, bo na terenie przed halą traków prawie ich nie ma. Natomiast drgania poziome przed halą traków są drganiami pochodzącymi od napędu posuwu pił (obrotów traka); maksymalne przyspieszenia wynoszące $0,457\text{m/s}^2$ występują przy częstotliwości rezonansowej wynoszącej $f=4,1 - 4,5\text{Hz}$

Drgania wykonane w hali w kierunku pionowym (o, (...)) są większe od wartości między strefami I i II podanej w normie ($0,05\text{ m/s}^2$). Drgania te są odczuwalne przez budynek ale nieszkodliwe dla konstrukcji, widać to wyraźnie w hali traków.

Pomiary drgań tzw. „ciszy” na parterze, pierwszym piętrze i poddaszu budynków wskazują wzrost drgań z wysokością obiektów. Przyczyną drgań budynków są mikrosejsmy oraz wiatr, są to tzw. drgania własne budynku tak w kierunku x jak i y.

W budynku powodów drgania były odczuwalne nawet wtedy kiedy tartak nie pracował. Drgania emitowane przez tartak są dziesięć razy mocniejsze niż mikrosejsmiczne.

W budynku powodów w trakcie pracy jednego traka na biegu jałowym i dwóch równocześnie pod obciążeniem, wartości drgań w kierunku x i y są prawie takie same na każdej kondygnacji budynku. Maksymalne wartości występują na częstotliwości $f=10\text{Hz}$ tak na pierwszym piętrze i poddaszu w kierunku x i y i wynoszą odpowiednio:

- pierwsze piętro - o, (...) (kierunek x)
- pierwsze piętro - o, (...) (kierunek y)
- poddasze - o, (...) (kierunek x)
- poddasze - o, (...) (kierunek y)

Wielkości te są mniejsze od wartości odniesienia równej $0,02\text{ m/s}^2$ podanej w normie i są drganiami nieodczuwalnymi przez budynek.

W budynku interwenienta w trakcie pracy jednego traka na biegu jałowym największe drgania występują na poddaszu od strony ulicy (o, (...)), ale nie przekraczają one wartości dopuszczalnych dla tej częstotliwości określonych w normie ($0,02\text{ m/s}^2$).

Przy uruchomionych dwóch trakach pod obciążeniem maksymalne wartości występują na poddaszu (o, (...) – od strony ulicy i $0,0160\text{ m/s}^2$ – od strony tartaku). Wartości tych drgań nie przekraczają wartości dopuszczalnych dla tej częstotliwości określonych w normie ($0,02\text{ m/s}^2$).

Drgania te są drganiami nieodczuwalnymi przez budynek.

W budynkach powodów i interwenienta ocenę wpływu na ludzi biernie odbierających drgania w budynkach dokonano zgodnie z normą na podstawie analizy widma drgań. Ocenę uciążliwości dokonano przy założeniu, że ludzie będący w budynkach odbierają drgania w pozycji stojącej (siedzącej) lub leżącej ale w ciągu dnia (traki w ciągu nocy nie pracują, tartak nie pracuje, pracują tylko suszarnie drewna w ilości 2 szt.).

Dla częstotliwości drgań własnych o $f=4,5\text{Hz}$ próg odczuwalności drgań poziomych przez ludzi zgodnie z normą wynosi o, (...). Najwyższe poziome drgań w budynku odbieranych przez ludzi jako poziome (w kierunku y) wzbudzonych pracą traków nie przekraczały progu odczuwania: parter - o, (...), pierwsze piętro - $0,0020\text{m/s}^2$, poddasze - o, (...),

W mieszkaniach, zgodnie z normą, w porze dziennej próg uciążliwości odpowiada czterokrotnej wartości progu odczuwalności i wynosi $0,02\text{m/s}^2$ dla częstotliwości $4,5\text{Hz}$.

W budynku powodów maksymalna wartość skuteczna zmierzonych drgań wynosiła o, (...) i była znacznie poniżej granicy uciążliwości.

W budynku interwenienta maksymalna wartość skuteczna zmierzonych drgań wynosiła o, (...) i była mniejsza od granicy uciążliwości.

Dla częstotliwości drgań własnych o $f=4,5\text{Hz}$ próg odczuwalności drgań poziomych przez ludzi zgodnie z normą wynosi $0, (\dots)$. Najwyższe poziome drgań w budynku, odbieranych przez ludzi jako poziome (w kierunku y) wzbudzonych pracą traków nie przekracza progu odczuwania: parter - $0,008\text{ m/s}^2$, pierwsze piętro - $0, (\dots)$, poddasze $0, (\dots)$.

W mieszkaniach zgodnie z normą w porze dziennej próg uciążliwości odpowiada czterokrotnej wartości progu odczuwalności i wynosi $0,02\text{m/s}^2$ dla częstotliwości $4,5\text{Hz}$.

Drgania w budynkach powodów i interwenienta (poza poddaszem) nie przekraczają progu odczuwania przez ludzi w pomieszczeniach, w których przebywają. Drgania te nie przekraczają wartości odniesienia podanej w normie i są drganiami nieodczuwalnymi przez budynek. Drgania te nie mają wpływu na szybsze zużywanie się budynku i nie powodują uszkodzeń budynku w postaci pęknięć.

Drgania w budynkach powodów i interwenienta nie zakłócają godziwych warunków przebywania w nich.

Istnieją sposoby ograniczenia drgań wywołanych pracą traków, ale ma to uzasadnienie techniczne i ekonomiczne tylko wtedy gdy wartości tych drgań przekazywanych przez podłoże przekraczają wartości określone normą dla tych budynków, bądź w przypadku przekroczenia wartości określonych normą dla oceny wpływu drgań na ludzi.

Fundamenty w trakach są zrobione prawidłowo, drgania na posesji interwenienta zanikają, a u powodów są praktycznie nieodczuwalne.

Nie ma powodu dla zastosowania zabezpieczenia przed drganiami, tj. wykopu i gumowych przegród.

Politechnika (...) przeprowadziła pomiary na poddaszu na belce obok komina, a powinna je przeprowadzić w pomieszczeniach dla ludzi.

dowód: opinia biegłego z zakresu zagadnień związanych z hałasem Z. M. (1) wraz z załącznikami – k. 1118-1174, opinia uzupełniająca – k. 1214-1223, zeznania biegłego – zapis e-protokołu rozprawy z 7.10.2015r.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Powodowie domagali się nakazania pozwanym zaprzestania naruszeń prawa własności i dóbr osobistych. Podstawę prawną dla tak sformułowanych roszczeń stanowią odpowiednio art. 222 §2 kc w zw. z art. 144 kc i art. 23 i 24 kc. Z uzasadnienia pozwu wynika, iż powodowie ochrony poszukują w treści obu powołanych podstaw prawnych, zaś źródłem naruszeń miał być hałas i drgania emitowane przez tartak pozwanych.

Zgodnie z powołanymi przepisami dobra osobiste podlegają ochronie jedynie przed działaniem bezprawnym (art. 24 kc).

Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymywać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych (art. 144 kc). Przeciwno osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń. (art. 222 §2 kc)

Celem powołanych przepisów jest zminimalizowanie ewentualnych konfliktów mogących powstać w związku z korzystaniem z takich nieruchomości. Dlatego też uregulowania zawarte w art. 144 kc można traktować jako próbę pogodzenia sprzecznych często indywidualnych interesów sąsiadów. Przepisy te zawierają zróżnicowane

uregulowania, takie jak nałożenie na właściciela obowiązku powstrzymania się od pewnych działań (np. art. 144) czy rozłożenie kosztów związanych z utrzymywaniem znaków granicznych (np. art. 154 § 2).

Ponieważ korzystanie z własnej nieruchomości może oddziaływać niekorzystnie na nieruchomości znajdujące się w granicach takiego oddziaływania, to niezbędne jest wyznaczenie granic korzystania przez właściciela z przysługującego mu prawa w taki sposób, aby uwzględnić, z jednej strony, prawo właściciela do korzystania z przedmiotu jego prawa, a z drugiej strony, interesy osób narażonych na niekorzystne skutki takiego korzystania. Wzgląd na ochronę interesów sąsiadów wymaga wprowadzenia ograniczeń w wykonywaniu prawa własności. Wynikiem takiego kompromisu jest art. 144 kc. Ogranicza on właściciela nieruchomości w sposobie wykonywania przez niego prawa, wytyczając granice dopuszczalnych zakłóceń związanych z wykonywaniem prawa własności, gdyż nie może on podejmować działań, które zakłócałyby korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę. W razie przekroczenia przez właściciela granic wyznaczonych w art. 144 kc powstaje po stronie właściciela nieruchomości sąsiedniej roszczenie negatoryjne, którego treścią jest żądanie zaprzestania naruszeń i przywrócenie stanu zgodnego z prawem – art. 222 kc. Przywrócenie stanu zgodnego z prawem może polegać na zaprzestaniu naruszeń (zaniechaniu działań stanowiących źródło niedozwolonych oddziaływań) lub na zastosowaniu takich środków, które doprowadzą do ograniczenia immisji.

W pierwszej kolejności należało ustalić czy rzeczywiście dochodzi do bezprawnego naruszenia prawa własności i dóbr osobistych poprzez hałas i drgania emitowane przez tartak.

Kwestia emitowania hałasu i drgań przez tartak jest przedmiotem sporu między stronami od 2003 r., tj. odkąd pozwani stali się właścicielami przedsiębiorstwa. Przeprowadzone w latach 2003 – 2005 pomiary potwierdziły, że hałas słyszalny na nieruchomości powodów i w ich domu przekraczał przyjęte normy, co potwierdzają dokumentacja Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (k. 124 – 154) i raport sporządzony na zlecenie powoda (k. 65-79). Natomiast w kolejnych latach wyniki pomiarów nie wskazywały na przekroczenie obowiązujących norm. Pomimo tego Inspektor nakazał pozwanym kontynuowanie działań zmierzających do ograniczenia uciążliwego dla powodów hałasu, co potwierdza dokumentacja z k. 155-191). W tym okresie hałas z tartaku zmalał do tego stopnia, że niektórzy mieszkańcy wsi już go nie odczuwali, o czym zeznali świadkowie S. G., W. G. i W. S. (k. 561/2 – k. 563). Pomimo tego powodowie nadal skarżą się, iż z tego powodu nie mogą normalnie funkcjonować. Bezsparnie jednak budynki pozostałych mieszkańców są posadowione dalej od tartaku, co może tłumaczyć odmienną ocenę dźwięków emitowanych przez tartak.

Powodowie i interwenient skarżyli się również na drgania powodowane przez działalność zakładu. Twierdzili, że nieustannie, zwłaszcza w godzinach pracy tartaku, tj. 6:00- 22:00 godz. czują jak trzęsie się podłoga, obserwują wibrujące przedmioty w domu: kieliszki, talerze, itp., które muszą poprawiać żeby nie spadły.

Oceny, czy dochodzi do emisji hałasu i drgań ze strony tartaku w kierunku nieruchomości powodów oraz poziomu tych emisji, Sąd dokonał w oparciu o opinie biegłych odpowiednich specjalizacji, z uwzględnieniem wniosków stron.

Z opinii biegłego J. K. (2), który dokonał oględzin urządzenia oraz zapoznał się z dokumentacją techniczną traków wynika, że fundamenty traków są zgodne z dokumentacją techniczną i ówczesnymi warunkami. Biegły zwrócił również uwagę na istotną kwestię, a mianowicie na rozbieżność w wymaganiach technicznych z okresu kiedy posadowiono traki i obecnie. Dzisiaj w fundamencie pod takim urządzeniem musiałaby być również wibroizolacja, natomiast dawniej, drgania miały być tłumione przez odpowiedni fundament, co wynika również z zeznań świadka J. Ś. (k. 561), wg którego fundament pod trakami jest nawet zbyt masywny. Urządzenie przechodzi również regularne kontrole techniczne, co stanowi dowód na to, iż jest sprawne. Biegły nie badał wibracji wywołanych przez urządzenie, a jedynie sprawdził prawidłowość wykonania i używania traków.

Powodowie kwestionowali wnioski biegłego, podnosząc że biegły nie dysponując żadnym dokumentem, bez żadnych szczegółowych obliczeń i analiz stwierdził iż fundamenty pod trakami są prawidłowe. Zarzut ten jest o tyle chybiony, że biegły był w tartaku i porównał opis techniczny doręczony przez pozwanego i dołączony do opinii, a także porównał, korzystając ze swojej wiedzy i doświadczenia aktualne wymogi budowlane z tymi które obowiązywały z chwilą uruchomienia spornych traków – 1984 - 1987. Także kolejny biegły – J. Ż. potwierdził, że sporne traki to model (...)63,

czyli taki, którego dot. specyfikacja techniczna –(k. 637-643). Z tych względów Sąd uznał, że opinia jest miarodajna, logiczna i dlatego zasługiwała na uwzględnienie. Na tej podstawie Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie J. S. (k.574/2, 969/2) na okoliczność istnienia dokumentacji projektowo – budowlanej traków, gdyż taka dokumentacja została już dołączona do akt, a prawidłową pracę i montaż traków potwierdzili wskazani biegli. Nie było potrzeby słuchania tego świadka także z tego względu, że ostatecznie ustalone zostało, że tartak nie emituje w kierunku nieruchomości powodów wibracji, które można by ocenić jako ingerencję bezprawną.

Poziom emisji hałasu i wibracji Sąd ustalił w oparciu o dowód z opinii biegłego z zakresu zagadnień związanych z hałasem - Z. M. (1). Wobec wysokiego poziomu wiedzy i doświadczenia zawodowego biegłego oraz logicznej i przekonywującej treści opinii Sąd podzielił wnioski biegłego i przyjął je w całości za własne. Sąd miał na względzie, że biegły sporządził opinie w oparciu o własne, rzetelne i niekwestionowane badania poziomu hałasu i drgań w terenie i są to najnowsze, a zatem obrazujące aktualny stan rzeczy wyniki, co przesadza o tym, że właśnie te ustalenia powinny stać się podstawą ustaleń Sądu.

Biegły przeprowadził liczne pomiary zarówno na terenie nieruchomości powodów jak i interwenienta i poza jedną sytuacją nie stwierdził przekroczenia norm administracyjnych hałasu, które wynoszą 55 dB w dzień i 45 dB w nocy. Do przekroczenia o ok. 3 dB dochodziło jedynie wtedy kiedy pracował cyklon, jednak obecnie urządzenie to zostało przeniesione i nie powoduje już takich zakłóceń. Jak przyjmuje się jednak w orzecznictwie (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2003 r., (...) 497/01) fakt, iż nie zostały przekroczone administracyjne normy zakłóceń, nie wyłącza możliwości oceny, dokonywanej na gruncie art. 144 kc, że zakłócenia przekraczają „przeciętną miarę”. Normy administracyjne stanowią w tym przypadku tylko pewien dodatkowy, uzupełniający element oceny stopnia zakłóceń. Nie pozostają one oczywiście całkowicie bez znaczenia dla oceny, czy zakłócenia przekraczają przeciętną miarę, o której mowa w art. 144 kc, zwłaszcza że najczęściej przy ustalaniu dopuszczalnego poziomu zakłóceń uwzględniane są podobne czynniki. Z reguły udowodnienie przekroczenia dopuszczalnych norm administracyjnych będzie także dowodem przekroczenia „przeciętnej miary” w ujęciu cywilistycznym (art. 144 kc). Jeżeli jednak nie zostały przekroczone administracyjne normy zakłóceń, nie jest wyłączona możliwość oceny, dokonywanej na gruncie art. 144 kc, że zakłócenia przekraczają „przeciętną miarę”

Przepis art. 144 kc określa granice dopuszczalnych oddziaływań pośrednich na nieruchomości sąsiednie; granice te wyznacza „przeciętna miara”, wynikająca ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości (nieruchomości z której emitowana jest immisja oraz nieruchomości sąsiedniej immisją dotkniętej) i stosunków miejscowych. Przekroczenie tak ustalonej „przeciętnej miary” prowadzi do niedozwolonego naruszenia prawa własności sąsiada i jest działaniem bezprawnym, stanowiącym podstawę roszczenia negatoryjnego (art. 222 §2 kc). Wprowadzenie społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości jako miernika w art. 144 kc pozostaje w związku z określeniem treści i granic prawa własności i ma zasadnicze znaczenie dla ustalenia, co czynić wolno właścicielowi, a zarazem - co tolerować musi inny właściciel. Dlatego ustalenie celu, jakiemu nieruchomość służy, jest nieodzowna dla określenia granic korzystania z nieruchomości, a tym samym - granicy, do której działanie to nie będzie uznane za bezprawne.

Ustalenie społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości nie może się ograniczać do faktycznego sposobu korzystania z nieruchomości, jeśli jest to takie korzystanie, które wymaga spełnienia określonych wymagań, uzyskania konkretnych zezwoleń i decyzji. Ustalanie kryteriów, o których mowa w art. 144 kc, ma zasadniczo charakter autonomiczny. Zgodnie z dominującym stanowiskiem judykatury i piśmiennictwa nawet zachowanie się uprawnionego zgodne z decyzjami administracyjnymi nie pozbawia właściciela nieruchomości sąsiedniej roszczenia negatoryjnego. Innymi słowy - zgodność zachowania z decyzjami administracyjnymi nie przesądza automatycznie o wyłączeniu bezprawności, jeżeli dojdzie do przekroczenia przeciętnej miary immisji. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.07.2003r., sygn.. akt ICKN 497/01, LEX nr 121698)

W orzecznictwie (por. m.in. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28. (...), sygn. akt III CRN 249/79, OSNC 1980, nr 7-8, poz. 144) oraz w literaturze przedmiotu uznaje się, że art. 144 kc ujmuje pojęcie „przeznaczenia nieruchomości” w znaczeniu obiektywnym, czyli wymaga odniesienia jej do rodzaju, charakteru i funkcji gospodarczej nieruchomości. Dlatego przy ustalaniu społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości uwzględnia się plany

zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje administracyjne nieodzwonne dla korzystania z nieruchomości w określony sposób.

Nieruchomość, na której posadowiony jest tartak, znajduje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze przemysłowym. Z oczywistych względów z praca tartaku wiąże się emisja hałasu i drgań, ale nie mogą one być nadmierne i uciążliwe dla nieruchomości powodów. Tu zaś istotne jest przeznaczenie nieruchomości powodów, która położona jest na terenie zabudowy mieszkalnej, co w sprawie było bezsporne. Istotne jednak jest również to, że jak podkreślił biegły Z. M. (1) jest to wyjątkowo spokojna okolica, charakteryzująca się bardzo niskim poziomem tła w nocy, tj. brak w okolicy źródeł emisji hałasu i ukształtowanie terenu powodują, że jest to bardzo cicha okolica z zabudową mieszkalną, co stanowi istotny jej walor, który musi być uwzględniany przy ocenie przeciętnej miary zakłóceń. Oceniając w tym kontekście granicę dopuszczalnych ingerencji Sąd musiał uwzględnić podkreślany przez biegłego niski poziom tła w nocy, który powoduje, że w tym konkretnym przypadku poziom hałasu emitowanego przez tartak musi być oceniony jako uciążliwy i przekraczający dopuszczalną, przeciętną miarę. Jeżeli bowiem poziom tła jest tak bardzo niski w nocy, to na tym tle hałas emitowany przez tartak jest odczuwany przez powodów jako nadmierny, mocno słyszalny i uciążliwy. Jak wskazał biegły na s. 33 opinii (k. 1149) dla warunków nocnych występujący u powodów poziom hałasu (41,7 dB) może być bardzo uciążliwy i dokuczliwy, a to dlatego, że na tym terenie poziom tła jest bardzo niski (20,8dB), co oznacza, że w nocy w porównaniu z tłem hałas wzrasta na nieruchomości powodów 100 krotnie, a więc bardzo dużo (dla porównania, w ciągu dnia hałas emitowany przez tartak powoduje wzrost hałasu odczuwanego na nieruchomości powodów w porównaniu z tłem o 5 razy, a więc jest mniej odczuwalny dla ludzi).

Tego rodzaju wnioski biegłego potwierdzili w swych zeznaniach powodowie, ich syn oraz interwenient. Wskazali oni, że hałas jest dla nich uciążliwy, szczególnie przy otwartych oknach lub na zewnątrz budynku; przeszkadza im w koncentracji i sprawia że są nerwowi.. Hałas jest bardzo dokuczliwy w nocy, szczególnie dla powódki, która śpi przy otwartych oknach. Powodowie nie są w stanie normalnie korzystać ze swojej nieruchomości, tj. w zakresie, w jakim byłoby to możliwe, gdyby hałasu nie było bądź byłby on zredukowany do nieuciążliwego poziomu. Hałas wywoływany przez zakład pozwanych tworzy ciągły dyskomfort i powoduje obiektywną uciążliwość, pomimo iż nominalnie mieści się w granicach dopuszczalnych, ustanowionych norm. Bez znaczenia przy tym jest, że hałas przestaje być uciążliwy dla ludzi w sytuacji, gdy znajdują się oni w domu, jeżeli drzwi i okna pozostają zamknięte. Sąd ocenia bowiem przeciętną miarę immisji w kontekście normalnego przeznaczenia nieruchomości, które w przypadku nieruchomości powodów oznacza cele mieszkalne, co oznacza możliwość użytkowania domu także w sytuacji otwartych okien. Nie można bowiem wymagać od powodów, by w celu ochrony przed hałasem nie otwierali okien w nocy, bądź też nie wychodzili na podwórze, bo oznaczałoby to bezprawne ograniczenie ich prawa własności. Nawet jeśli hałas staje się uciążliwy ponad miarę tylko w nocy, to uzasadnia to w ocenie Sadu udzielenie ochrony właścicielowi nieruchomości, gdyż jest to ingerencja bezprawna, jako że uniemożliwia funkcjonowanie powodów na ich nieruchomości w sposób powszechnie akceptowalny.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że hałas emitowany przez tartak stanowi bezprawną, niedopuszczalną immisję w kierunku nieruchomości powodów i jednocześnie narusza ich dobra osobiste w postaci prawa do spokojnego wypoczynku czy też niezakłóconego korzystania z ich budynku mieszkalnego (wspomniane dobra osobiste wynikają z otartego katalogu przewidzianego w art. 23 k.c., a możliwość ich wyróżnienia nie była kwestionowana przez strony – por. również wyrok SN z 25 kwietnia 1995 r., IV CR 122/95 z dnia 11 października 2007 r. (...) 264/07), . Oznacza to, że powodom przysługuje zadośćuczynienie za naruszenie ich dóbr osobistych oraz roszczenie o zakazanie dalszych naruszeń.

W ocenie Sadu żądanie powodów o zadośćuczynienie należało uwzględnić w całości. Podstawą rozstrzygnięcia jest art. 448 kc. Żądana przez powodów kwota 500 zł tytułem zadośćuczynienia nie wydaje się wygórowana. Na rozmiar zadośćuczynienia wpływ miał długi okres naruszania dóbr osobistych powodów, przy czym nie były to naruszenia incydentalne, lecz miały charakter ciągły (w sensie emisja hałasu była nieustająca). Z drugiej strony Sąd przyjął, że powodowie rzadko przebywają w Polsce na swojej nieruchomości, a zatem nie są stale narażeni na oddziaływanie hałasu, przez co kwota zadośćuczynienia nie powinna być zbyt duża. Niewątpliwie jednak hałas

przeszkadza powodom w niezakłóconym przebywaniu w domu podczas odwiedzin syna. Hałas niewątpliwie ma niekorzystne konsekwencje dla powodów: wyłącza możliwość koncentracji, spokojnego snu w nocy przy otwartym oknie, powoduje nerwowość, kłopoty ze snem, co wynika z zeznań powodów. Dla stwierdzenia związku przyczynowego między hałasem a problemami ze snem i koncentracją nie jest konieczne skorzystanie z wiadomości specjalnych. Okoliczność, że hałas może powodować zdenerwowanie i trudności ze snem oraz czyni uciążliwym korzystanie z mieszkania jest bowiem powszechnie wiadoma oraz znajduje potwierdzenie w doświadczeniu życiowym (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 11 lutego 2014 r., IACa 1543/13).

Z uwagi na to, że dobro osobiste jest prawem niezbywalnym konkretnej osoby, można mówić o naruszeniu dóbr osobistych każdego z powodów z osobna, przez co nie ma podstaw do zasądzenia na ich rzecz zadośćuczynienia solidarnie, lecz dla każdego z nich z osobna. Solidarność występuje natomiast po stronie biernej, gdyż do naruszenia doszło ze strony tartaku, który prowadzony jest przez pozwanych w formie spółki cywilnej.

Z uwagi na to, że powodowie nie wnosili o zadośćuczynienie w związku z naruszeniem ich zdrowia, a wręcz twierdzili, że nie leczą się z powodu immisji, Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza medycyny pracy z Instytutu Medycyny Pracy w S., gdyż nie było potrzeby oceny wpływu hałasu na stan ich zdrowia.

Powodom przysługuje prawo do zapewnienia do niezakłóconego pobytu w domu w godziwych warunkach, co uzasadnia nakazanie zaniechania naruszeń w sposób zaproponowany przez biegłego tj. poprzez montaż odpowiednich tłumików i przegród dźwiękowych w terminie 2 miesięcy. Jest to wystarczająco długi termin, gdyż biegły podkreślił, że prace te nie wymagają pozwoleń budowlanych i nadają się do wykonania w tym terminie, zaś z żądań powodów (najdalej idące żądanie zmierzało do całkowitego, natychmiastowego zamknięcia zakładu) wynika, że zmierzają oni do jak najszybszego przywrócenia stanu zgodnego z prawem.

Sąd nie uwzględnił roszczenia o nadanie rygoru zapłaty określonej kwoty w przypadku zwłoki w wykonaniu wyroku. Egzekucja wyroku w części nakazującej zaniechanie naruszeń będzie mogła zostać przeprowadzona w trybie przepisów o egzekucji świadczeń niepieniężnych, które przewidują odpowiednie środki przymusu dla jego realizacji (art. 1050 kpc).

Postępowanie dowodowe nie wykazało natomiast, by doszło do ingerencji we własność powodów oraz ich dobra osobiste w postaci wibracji.

Z opinii biegłego Z. M. (1) wynika, że głównym źródłem mierzonych drgań była praca 2 traków pracujących w tartaku, co oznacza zgodność z twierdzeniami powodów i interwenienta. Czas pracy traków to 8 godzin w porze dziennej. Jak wynika z opinii biegłego, pomiary drgań nie wykazały przekroczeń wartości określonych w normach dotyczących drgań dla budynków i ludzi. Wyniki uzyskane w budynku interwenienta (na poddaszu) tylko w jednym punkcie, a mianowicie na poddaszu zbliżają się do wartości strefy II (drgania odczuwalne przez budynek, ale nieszkodliwe dla konstrukcji), ale ich nie przekraczają. Nie przekraczają również granicy uciążliwości dla ludzi. Biegły podkreślił również, że drgania te nie mają wpływu na szybsze zużywanie się budynku i nie powodują uszkodzeń budynku w postaci pęknięć, Biegły podkreślił zarówno w pisemnie opinii, jak i w swoich zeznaniach, że drgania te nie są uciążliwe dla ludzi, nie zakłócają pobytu powodów w domu w godziwych warunkach, a tym samym nie stanowią ingerencji ponad przeciętną miarę na nieruchomości powodów i nie naruszają dóbr osobistych powodów. W kontekście spójnej, opartej na fachowej wiedzy oraz obiektywnych miernikach pisemnej opinii biegłego oraz jego zeznań, jako niewiarygodne w tej części należało ocenić sprzeczne z tym materiałem dowodowym zeznania powodów oraz interwenienta. Znamienne jest, że powodowie utrzymywali, że odczuwają drgania przez cały czas pracy tartaku, tj. od 6:00 do 22:00, pomimo iż zarówno z opinii biegłego Z. M. (1) jak i z opinii biegłego J. Ż. jasno wynika, że proces produkcyjny jest taki, że nie jest możliwe, by traki pracowały nieprzerwanie, a tym samym nie jest możliwa nieprzerwana emisja drgań (proces produkcyjny wymaga kolejnego wykonywania pewnych czynności tj. jak transport i obróbka materiału i że czynności te nie są wykonywane ciągle, ale zmianowo, najczęściej przez tych samych pracowników, którzy najpierw pracują na placu, a dopiero potem w hali i znowu na placu, a zatem łączny czas pracy traka w ciągu doby nie przekracza 8 godzin).

Sąd w swoich ustaleniach nie uwzględnił raportu Politechniki (...) z 13.11.2007r. z którego wynika, że drgania budynku przekraczają normy i że źródłem tych drgań jest praca traktorów, jako że jest on sprzeczny z opinią biegłego Z, M.. Biegły Z. M. trafnie zakwestionował metodologię pomiarów wówczas dokonanych, tj. że zostały one zrobione na poddaszu, na belce obok komina, podczas gdy powinny zostać zrobione w pomieszczeniach przeznaczonych dla przebywania ludzi. Nadto należy podkreślić, iż od sporządzenia tamtego raportu minęło już 8 lat, zaś podstawa orzekania przez Sąd powinien być aktualny stan faktyczny, co bez wątpienia preferuje opinie biegłego, która uwzględnia właśnie dzisiejszą rzeczywistość. Zauważyć też należy dodatkowo, że autorzy raportu nie mieli żadnego wpływu na prace maszyn w tartaku w czasie rejestracji pomiarów. Ponadto, pomimo iż wykonano 60 pomiarów, to autorzy dołączyli tylko kilka, które są niewystarczające jako wiarygodny materiał porównawczy.

Biegły wskazał, że istnieją sposoby ograniczenia drgań wywołanych pracą traktorów, ale słusznie podkreślił, że ma to uzasadnienie tylko wtedy, gdy wartości tych drgań przekazywanych przez podłoże przekraczają wartości określone normą dla tych budynków, bądź w przypadku przekroczenia wartości określonych normą dla oceny wpływu drgań na ludzi. Fundamenty w traktorach są zrobione prawidłowo, urządzenia zostały prawidłowo zamontowane i przechodziły kontrole, drgania na posesji interwenienta zanikają, a u powodów są praktycznie nieodczuwalne, dlatego nie ma powodu dla zastosowania zabezpieczenia przed drganiami, tj. wykopu i gumowych przegród.

Z uwagi na to, że drgania emitowane przez tartak nie są praktycznie odczuwalne na nieruchomości powodów, nie są dla nich uciążliwe, nie można mówić o bezprawnej emisji czy też naruszeniu dóbr osobistych powodów, bezprzedmiotowe jest ocenianie legalności działania tartaku. . Sąd oddalił (k. 1031) wnioski powodów o zobowiązanie pozwanych do przedłożenia całej dokumentacji technicznej i budowlanej tartaku i urządzeń, a także o przeprowadzenie dowodu z Polskiej Normy i o zobowiązanie Wojewódzkiego Inspektora Budowlanego do przedłożenia akt, albowiem kwestia legalności zakładu, skoro nie powoduje on uciążliwych drgań, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Niezasadnym było również prowadzenie postępowania z dokumentacją sprzed 2003r., gdyż tartak nie należał wówczas do pozwanych. W aktach znajduje się ponadto nowsza dokumentacja, która jest adekwatna do problemu zgłoszonego przez powodów.

Nie było potrzeby zobowiązywania pozwanych do złożenia raportu oddziaływania tartaku na środowisko, skoro poziom emisji został ustalony w oparciu o opinie biegłego M..

Z uwagi na to, że w piśmie procesowym z dnia 2. 10.2015 r. powodowie istotnie zmodyfikowali swoje żądanie, Sąd uznał, że oznacza to cofnięcie pierwotnego powództwa w takim zakresie, w jakim nie da się go pogodzić z treścią nowego żądania i w tym zakresie umorzył postępowanie.

Sąd oddalił powództwo zawierające żądanie zamknięcia zakładu pozwanych uznając je za zbyt daleko idące. I. w postaci hałasu nie są tak poważne, nie zagrażają życiu bądź zdrowiu kogokolwiek, więc nie ma potrzeby tak daleko idącej ingerencji ze strony Sądu. Jeżeli powodowie uważają, że zamknięcie zakładu powinno nastąpić z powodu braku właściwych zezwoleń, powinni kwestię tą poddać rozstrzygnięciu w postępowaniu administracyjnym.

Sąd oddalił również wnioski dowodowe zmierzające do ustalenia sytuacji faktycznej interwenienta, gdyż przedmiotem orzekania nie są roszczenia interwenienta, lecz powodów, zaś interwenient może wyrażać swoje stanowisko wyłącznie do tak określonego przedmiotu procesu (a więc praw podmiotowych powodów).

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 100 kpc. Powodowie wygrali proces w części dotyczącej naruszeń spowodowanych hałasem, zaś ulegli co do żądań uzasadnionych wibracjami, co w ocenie Sądu uzasadnia przyjęcie, że wygrali proces w połowie. Uzasadnia to wzajemne zniesienie kosztów zastępstwa procesowego oraz zwrot przez pozwanych solidarnie powodom połowy uiszczonych przez nich kosztów sądowych, tj. 300 zł opłaty od pozwu (po 150 zł na rzecz każdego z powodów) oraz połowę z poniesionych wydatków, tj. 1/2 z 13.837,08 zł, tj. po 3459,27 zł na rzecz każdego z powodów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na zasadnie powołanych przepisów orzekł jak w sentencji.